

Databasmodeller

Relational

Modell = HUR datan organiseras

Data lagras i tabeller med rader och kolumner

Använder SQL som frågespråk

Stark struktur med fördefinierade relationer

Exempel: MySQL, PostgreSQL, Oracle, SQLite

Bra för strukturerad data med tydliga kopplingar

Modell : Relationell

Data organiseras i strukturerade tabeller

Varje tabell representerar en typ av objekt/information

Information kopplas samman genom relationer

Styrkor : Relationell

Garanterar dataintegritet

Förhindrar dubletter och felaktig data

Effektiv för komplexa sökningar

Standardiserat frågespråk (SQL)

Lätt att uppdatera data på ett ställe

Användning : Relationell

Passar företagssystem och ekonomisystem

Bra när data har tydliga kopplingar

Idealisk för transaktioner (t.ex. bank)

När data behöver vara konsistent

När struktur är viktigare än flexibilitet

Liknelser: Relationell

Som ett Excel-ark med smarta kopplingar

Som pusselbitar som passar perfekt ihop

Som en välorganiserad katalog

Som ett system där allt har sin plats

Som en stad med tydliga adresser

Begränsningar: Relationell

Kräver välplanerad struktur

Mindre flexibel för ändringar

Kan vara komplex för enkel data

Prestanda kan påverkas vid mycket data

Modell : Document

NoSQL

Lagrar data i flexibla dokument (ofta JSON)

Bra för komplex och varierande data

Exempel: MongoDB, CouchDB

Table (tabell)

Består av rader (rows) och kolumner (columns)

Varje tabell representerar en typ av objekt

Måste ha ett unikt namn i databasen

Innehåller alltid en primärnyckel

Kan kopplas till andra tabeller

Column (kolumn)

Beskriver en specifik egenskap hos data

Måste ha en bestämd datatyp (text, nummer, datum)

Kan ha regler för vad som får lagras (constraints)

Varje kolumn måste ha unikt namn inom tabellen

Row (rad)

Kallas även "post"

Representerar en unik instans av data

Måste följa tabellens struktur

Varje rad identifieras av primärnyckel

Table

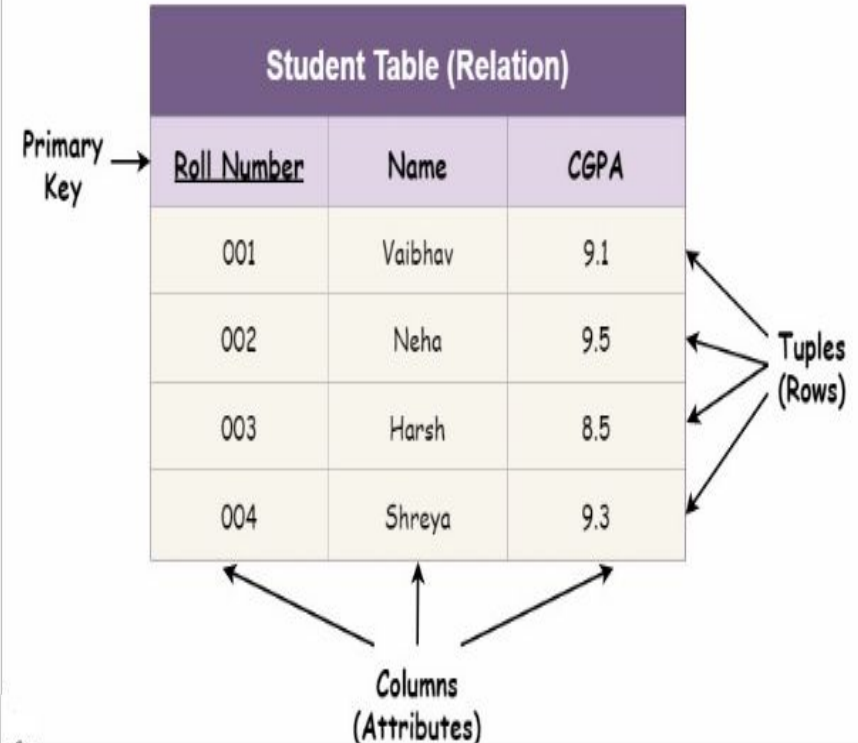
Tabellen bestämmer formen

Sätter regler för datan

Kolumnerna avgör vilken data som ska vara med

En rad i detta exempel är all data om en viss student

Relational Model in DBMS

Constraints

Säkerställer datakvalitet

Förhindrar felaktig data

Upprätthåller regler för verksamheten

Skyddar databasens integritet

Automatiserar datakontroll

Constraints

NOT NULL - kräver ett värde

UNIQUE - värdet måste vara unikt

PRIMARY KEY - unik identifierare

FOREIGN KEY - koppling till andra tabeller

Constraints

Kan kombineras för starkare regler

Aktiveras automatiskt vid dataändring

Ger felmeddelande vid regelbrott

Kan inte kringgå av användare

Constraints

Förhindrar dubblettvärden

Garanterar dataintegritet

Förenklar felsökning

Minskar behovet av programkontroller

Skapar tydlig datastruktur

Primary Key

Måste vara unik för varje rad

Kan inte vara null (tom)

Används för att identifiera specifika poster

Ofta ett autogenerated nummer

Används för att skapa relationer

Foreign Key

Skapar kopplingar(relationer) mellan tabeller

Flera främmande nycklar kan finnas i samma tabell

Upprätthåller dataintegritet

Kunder		
KundID (PK)	Namn	Email
1	Anna	anna@mail.se
2	Erik	erik@mail.se
3	Maria	maria@mail.se

Ordar		
OrderID (PK)	KundID (FK)	Summa
1	1	299
2	1	499
3	2	799

Förklaringar:

PK = Primärnyckel (Unikt ID för varje rad)

FK = Främmande nyckel (Refererar till en primärnyckel i en annan tabell)

Blå linje = Relation mellan tabeller

Sammanfattning

Modell - Relational är vårt fokus, Document kan vi jämföra med

DBMS - SQLite ska vi använda, MySQL är ett annat. Mindre skillnader

SQL - Språket som används för att kommunicera med relational db

Tabell

Kolumn

Rad

Primärnyckel (Primary Key)

Främmande nyckel (Foreign Key)

Datatyp - nummer, text, osv

Query - **SQL** står för Structured Query Language. Queries är hur vi kommunicerar med vår databas.

Sammanfattning

Wordgap-uppgiften på Omniway - Kurstillbehör

<https://www.w3schools.com/sql/default.asp>

https://www.w3schools.com/sql/sql_exercises.asp

<https://www.sql-practice.com/>

Vårt verktyg: <https://sqlitestudio.pl/>